

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
יאסר חוג'יראת
מנסור עבאס
ווליד טאהא
אימאן חיטיב יאסין

פ/25/2698

הצעת חוק להארכת מועד לקבלת דברי דואר (הוראת שעה), התשפ"ג–2023

הגדרות	1.	בחוק זה –
		"דבר דואר" – מכתב, דבר דפוס, הודעה או כל מסמך אחר שנשלח באמצעות החברה, כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו–1986 ¹ , לרבות דואר רשום, מכוח הוראת דין ;
		"חשבון" – הודעה על חיוב או על כמה חיובים שנשלחה בדואר או בדואר רשום, מכוח הוראת דין, וכן היטל או אגרה שנשלחו בדואר או בדואר רשום ;
		"קנס" – לרבות הודעת התראה על תשלום קנס.
הארכת מועד לקבלת דואר	2.	על אף האמור בכל דין, בכל מקום שבו נקבעה בדין חזקה כי דבר דואר שנשלח הגיע למענו תוך תקופה מסוימת, יראו כאילו דבר הדואר הגיע ליעדו לא לפני שחלפו 45 ימים מיום המשלוח, אלא אם כן הוכח אחרת.
הארכת מועד לתשלום קנסות וחשבונות	3.	על אף האמור בכל דין, מניין הימים לתשלום קנס או חשבון יחל 45 ימים מיום משלוח הודעת הקנס או התשלום באמצעות החברה.
תחילה ותוקף	4.	(א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022), והוא יעמוד בתוקפו שנתיים מיום התחילה.
(ב) ראה שר התקשורת כי יש צורך להאריך את תוקפו של חוק זה, רשאי הוא להאריך בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, את תוקפו של חוק זה בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, עד ליום כ"ו בטבת התש"צ (1 בינואר 2030).

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

דברי הסבר

בעקבות הרפורמה בחברת הדואר, צומצמו שירותי הדואר כאשר הפגיעה העיקרית מתבטאת בצמצום דרסטי של חלוקת דברי דואר לבתי התושבים.

מתחילת השנה, דברי דואר שנשלחים, מגיעים ליעדם באיחור רב, שבועות ולעיתים אף חודשים רבים לאחר משלוח דברי הדואר לנמען. הודעות שנשלחו באמצעות הדואר הגיעו ליעדם, כאשר כבר הפכו להיות לא רלוונטיות, לדוגמה דרישות תשלום והזמנות לשמחות ואירועים שהגיעו לנמען זמן רב לאחר תאריך האירוע.

דיונים שהתקיימו בכנסת ובוועדות הכנסת, במטרה לפתור את האיחורים בחלוקת דברי הדואר, לא הועילו ונראה שהמצב אינו משתפר אלא אף הולך ומחמיר, כאשר מעדויות ותחקירים בתקשורת עולה שחברת הדואר נמצאת בעיצומו של תהליך צמצומים ופיטורי עובדים, שככל הנראה אף יחמיר את המצב ויאריך את הזמן שדברי הדואר יגיעו ליעדם.

בדינים שונים נקבעו הוראות הקובעות שדבר דואר שנשלח, חזקה שהגיע לנמען בתוך מספר ימים שנקבע בהוראה.

כך גם לגבי תשלומי קנסות ותשלומים שונים, דוגמת חשבונות ארנונה, חשמל ומים, נקבע בהוראות שונות, כי המועד לתשלוםם יהיה בתוך תקופה מסוימת מיום משלוח הודעת תשלום הקנס, או מיום משלוח החשבון, כאשר לתשלום לאחר תקופה זו יתוספו קנסות, הצמדות וריביות.

בעקבות כך, בחודשים האחרונים מאות אלפי אזרחים חויבו בתוספת קנסות, ריביות, הוצאות גביה וכיוצא באלו, מכיוון שההודעות לתשלום שנשלחו אליהם באמצעות הדואר, הגיעו ליעדם לאחר זמן רב. המועדים שנקבעו בדינים שונים, אשר יוצרים חזקה שהודעות שנשלחו בדואר הגיעו לנמען, היו רלוונטיים כאשר שירותי חברת דואר ישראל בע"מ פעלו כשורה, אך כאמור מועדים אלו אינם עומדים כיום במבחן המציאות.

לאור האמור, מוצע כי למרות האמור בכל דין לגבי התקופה שלגביה נקבעה חזקה שדבר הדואר הגיע ליעדו, תקופה זו לא תפחת מארבעים וחמישה ימים.

כמו כן, מוצע כי בכל הודעת תשלום שנשלחה באמצעות החברה, מניין הימים לתשלום הקנס או החשבון, או מניין הימים לערעור, לפי העניין, יחל לא לפני ארבעים וחמישה ימים ממועד משלוח ההודעה. מוצע שהחוק יחול למפרע החל מיום 1.1.2022, שכן שירותי הדואר אינם פועלים כסדרם מאותו מועד. עוד מוצע, כי החוק ייקבע כהוראת שעה עד ליום 1.1.2024, כאשר שר התקשורת באישור ועדת הכלכלה של הכנסת מוסמך להאריך את תוקף הוראת השעה לתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, עד ליום 1.1.2030.

כדי לסבר את האוזן, בחוקים ובתקנות דלהלן נקבע שדבר דואר שנשלח, חזקה שהגיע ליעדו בתוך מספר ימים הקבוע; לעיתים בתוך 48 שעות, שלושה ימים, שבוע וכדומה. מועדים שאינם עומדים כיום במבחן המציאות: סעיף 398 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995; סעיף 19 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז–1967; סעיף 32 לחוק היטלי סחר ואמצעי הגנה, התשנ"א–1991; סעיף 57 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א–1971; סעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב–1982; סעיף 55 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986; סעיף 238 לפקודת מס הכנסה; תקנה 24 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם–1979; תקנה 52 לתקנות הירושה, התשנ"ח–1998; תקנה 156 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד–1984; תקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד–1974; סעיף

141 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; סעיף 36 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957; סעיף 48 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965; סעיף 27 לתוספת בחוק זכיון ים המלח, התשכ"א-1961; סעיף 13 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986; סעיף 36 לחוק נכסי נפקדים, התשי"י-1950; סעיף 16 לחוק שירות לאומי, התשי"ג-1953; סעיף 48 לחוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967; סעיף 48 לפקודת השטרות; סעיף 32 לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1963; סעיף 33 לחוק המועצות למוצרי פירות וירקות (ייצור וייצוא), התשל"ג-1973; סעיף 12 לחוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995; סעיף 19 לחוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973; סעיף 22 לחוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשל"ג-1973; סעיף 21 לחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952; סעיף 42 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/2377).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3543) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/994) ועל ידי חבר הכנסת ואליד אלהואשלה (פ/25/1848).

הצעת החוק זהה לפ/25/1848 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ג באדר התשפ"ג (06.03.2023)